

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo
Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopnih cenah: Inserat na pol strani 40 D. na $\frac{1}{4}$ strani 20 D. na $\frac{1}{8}$ strani 10 D. na $\frac{1}{16}$ strani 6 D. na $\frac{1}{32}$ strani 3 D. Vsaka beseda v „Malih naznanilih“ stane 25 par, najmanj pa skupa 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnika naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz •Kmetovalca• so dovoljeni le tedaj, če se navede vir

št. 3. Ljubljana, 15. februarja 1923. Letnik XL.

Obseg: Reznja trt. — Uporaba žveplovoapnene brozge. — O gnojilih, ki se prilegajo travnikom. — Preizkusi gnojenja z umetnimi gnojili l. 1922. — Nove naredbe. — Kmetijsko-šolski vestnik. — Vprašanja in odgovori. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Listnica uredništva. — Inserati.

Reznja trt.

(Piše B. Skalicky, Grm.)

Bliža se pomlad in z njo reznja trt. Najboljši čas za reznjo trt je pri nas koncem februarja ali v začetku marca. V tej dobi ni več nevarnosti, da bi očesa obrezanih trt pozebla ali pa da bi jih zajee oglodal, ozir. da bi visok sneg trto polomil. Kadar mine ta nevarnost, je najboljši čas za reznjo. Prepozna reznja je trti na škodo. Kadar trta že odganja, je za reznjo prepozno in trta s tako reznjo oslabi.

Način reznje je lahko različen, a cilj mora biti isti: vzdržati ravnotežje med raščo in rodovitnostjo trte. Kdor se tega načela ne drži, stori slabo in ni dober vinogradnik.

Zal, da je pri nas z reznjo zelo slabo. Po drugih krajih izvršujejo reznjo le moški in res le preudarni možje, pri nas se pa to delo prepusti mnogokrat vsakemu otroku, da zna le škarje v roki držati. In vendar se ne kmalu z enim, napačno izvršenim delom v vinogradu toliko škode naredi, kakor z napačno reznjo.

Prvo, kar pri reznji nameravamo, je, da damo trti pravilno obliko, drugo, da enoletne mladike tako obrežemo, da se na njih v poletju razvije le gotovo število poganjkov in na teh čim lepše in slajše grozdje.

Oblikovanje trte (trsa) je lahko različno in se nanaša na obliko starega lesa, ki je lahko krajši ali daljši, kar se ravna po raznih okol-

nostih, predvsem po zemlji, legi, podnebjju in pa po vrsti in stališču trte.

Pod našimi klimatičnimi razmerami ne kaže vzgajati starega lesa prenizko, ker je preblizu zemlje viseče grozdje podvrženo raznim boleznim, predvsem pa gnilobi, ki je pri nas hudo zlo vinogradništva. Še bolj napačno pa je vzgajati trto previsoko, kakor se to pri nas dogaja. Pri nas na Dolenjskem se dobe trte v vinogradih, kojih star les je nad en meter, ne redko celo poldrugi meter visok, tako da je vinograd poleti podoben bolj hosti kakor vinogradu. Previsok star les vzgajati je napačno iz naslednjih vzrokov. Visok star les porabi mnogo hrane, ki je namenjena mladikam in grozdju, zato zelo visoke trte navadno slabo rasto in malo rode. Treba je zelo dolgih kolov, delo (veznja, škropljenje) je otežkočeno. Zemlja v vinogradu je hudo obsenčena, zato manjka gorkote in med trtami se drži vlažen zrak, ki podpira razvoj glivičnih bolezni trte. Grozdje je slabo in pozno dozoreva, ker ne uživa od zemlje reflektirane (odbite) gorkote, zemlja se ne pregreje, da bi pospeševala razvoj korenin. Zato proč z bičevniki v naših vinogradih! Za naše razmere kaže najbolj, da je star les nizek, in sicer 30 do 40 cm visok. Pri tej višini odpadejo zgoraj omenjeni nedostatki, trta pa še ni toliko nizka, da bi jesenska, zemeljska vlaga grozdju škodovala. Vinogradniki, kjer le morete, znižajte pri predstoječi rezatvi previsoke trte na to višino, a le polagoma, ne naenkrat, da nimate preveč odpadka na pridelku. Potem pa držite s pravilno reznjo trto vedno v tej višini.

Režnja enoletnih mladik, ki stoje na starejšem lesu je istotako lahko različna, daljša ali krajša. Režemo lahko na palce 1—2 očes, reznike 2—4 očes ali pa napnjence (šparone) 6—8 ali več očes. Dolžina rodnih mladik zelo vpliva na množino in dobroto pridelka. Čim krajša je režnja, tem prej in enakomerno dozori grozdje, zato bi morali praviloma vse pozno zoreče sorte z velikimi grozdi in debelimi jagodami rezati kratko, vse drobno in navadno tudi bolj zgodaj zoreče vrste pa dolgo. Sicer so tudi izjeme, ker zahtevajo nekatere sorte bolj dolgo režnjo, ker na kratkih reznikih rade ne rodijo. Že iz tega sledi, da bi morali vsako sorto trt razati drugače, česar žal ne delamo in kar je pri naših mešanih nasadih tudi res težavno. Zato se pri nas vinogradniki — če je prav ali ne — navadno držijo le enega načina režnje. Tu na Dolenjskem se reže na reznike in šparone (rengavska vzgoja), dasi je ta vzgoja pravzaprav na mestu le bolj za drobnojagodne in bolj zgodnje vrste grozdlja.

Pri mnogih naših domačih sortah, na pr. pri kraljevini, bi z vzgojo na rogovile in z režnjo na reznike dosegli lahko enako množino, pa dosti boljšega pridelka. Pa ko bi vsaj režnjo na šparone pravilno izvrševali, bi že bilo, ampak tu se dela toliko napak, da je pravilno obrezan vinograd na Dolenjskem velika redkost. Žal, da so naši vinogradniki povečini zelo domišljavi, vsak hoče imeti po svoje prav in se da le težko poučiti od strokovnjaka.

Pravilno režemo na šparone takole:

Najprej poiščemo dve primerno razviti mladiki, najboljše v višini 30 do 40 cm nad zemljo, od kojih nam ima dati ena šparon, druga reznik. Pri tem velja pravilo, da morate mladiki, če ne obe vsaj ona, ki je namenjena za šparon, stati (rasti) na dvoletnem lesu. Mladike na starejšem lesu (vodene mladike) niso rodovitne. Reznik, če ni drugače mogoče, narežemo tedaj tudi lahko iz na starem lesu stoječe mladike, nikakor pa ne šparon, ki mora stati na dvoletnem lesu (lanskem rezniku). Drugo važno pravilo je to, da moramo narezati šparon iz najvišje stoječe mladike. Ako tega ne storimo, gremo s trto prehitro kvišku. Šparon, ki ima največ očes rediti, potrebuje največ hrane, hrana pa gre pri trti vedno v najvišje mladike v največji meri; že iz tega vzroka naj stoji šparon na trti na vrhu. Seveda se mora šparon pravilno, to je čim bolj mogoče vodoravno privezati, da sok na vsa na šparonu stoječa očesa enakomerno pritiska, da se torej vsa očesa in enakomerno razvijajo. Da pa poganjki izpod njim (nižje) stoječega reznika ne opešajo, to je, da poženejo dovolj močan les za prihodnje leto, zato moramo vse poganjke na šparonu, kolikor jih ne potrebujemo za drugo leto, po cvetju v prvi polovici julija za tretjim ali četrtem listom nad zadnjim grozdom prišcepiti. Kdor tega ne stori, ta seveda ne bo imel pri tej pravilni režnji dobrega uspeha in to je največkrat povod, da vinogradnik, ki gleda le na to, da dobi močne mladike na rezniku, naparen rež s tem, postavi reznik na vrh. Kdor reče »a«, mora pač reči tudi »b« in končno celo abecedo umnega vinogradništva, drugače ne bo žel uspehov.

Končno narežemo na trti, zlasti če je že bolj visoka, nizko pri tleh (20—35 cm od zemlje) še en palec enega očesa. Na Dolenjskem mu pravijo »pijanček«. Pa to ni pravo ime, kajti njegov namen ni da bi pil, pač pa da bi trto znižal, če postane previsoka. To je torej rezervist, pa ne pijanček. Drugo leto narežemo iz njega razvito mladiko na 2 očesi in če se iz teh razvijete dve dovolj močni mladiki, odrežemo v naslednjem letu (še bolj pa že v jeseni istega leta) staro trto nad tem reznikom in porabimo višjestoječo mladiko za napravo šparona, nižjestoječo pa za napravo reznika. S tem smo previsoko trto znižali na pravilno višino.

Ker ina trta vedno nagon, da rase kvišku in postane tako za vinograd predolga (previsoka), jo moramo s pravilno režnjo vedno k tlom tlačiti. Če tako pravilno režemo in obenem tudi zadostno gnojimo ter vinograd dobro obdelujemo, moramo priti do najboljših uspehov.

Uporaba žveplovoapnene brozge.

Žveplovoapneno brozgo splošno priporočajo kot izborno obrambno sredstvo.

Posebno zabranjuje v vinogradih nastop oidija, ako se trte z njo namažejo koncem zime pred brstenjem. V tem primeru je primešati 1 lit. žveplovoapnene brozge 2 do 3 l vode. Za mazanje enega orala se potrebuje okoli 1 hl že za rabo pripravljene, to je z dva- do trikratno množino vode zredčene brozge. Tudi sadno drevje, škropljeno pred brstenjem, ohranimo pred oidijem, škrlupom, kodravostjo, listnimi in krvavimi ušmi, pred kaparji in drugimi rastlinskimi živalskimi škodljivci. Maže se celo trto od vrha do tal. Da se vrši delo temeljiteje, je pri rezi ostrgati vso staro skorjo in rožje znositi iz vinograda ter sežgati.

Z žveplovoapneno brozgo namazano trsje odganja dosti pozneje, kakor nenamazano, zaradi tega je tudi bolj varno pred pomladno pozebo. Žveplovoapneno brozgo se rabi pa tudi v poletnem času za škropljenje trsja proti oidiju. Tedaj se primeša 1 litru brozge 30 do 40 litrov vode. Škropiti se ne sme v prevročem dnevnem času. Škropilnico je takoj po uporabi dobro očistiti, ker žveplovoapnena brozga razjeda bakreno posodo.

Priporočena se tudi škropiti sadno drevje v poletnem času pred in po cvetenju ter se vzame za pečkato sadje na 1 liter brozge 25 do 30 l, za koščičasto sadje pa 30 do 40 l vode.

Žveplovoapneno brozgo je shraniti v dobro zaprtih lončenih, steklenih, železnih ali lesenih posodah, ker sicer izgubi na zraku časoma učinkovitost.

Z....e.

O gnojilih, ki se prilegajo travnikom.

(Nadaljevanje.)

a) Dušičnata umetna gnojila.

Na trg prihajajo danes nastopna dušičnata umetna gnojila, in sicer: **čilski solitar**, **amonijev sulfat** (žveplovokisli amoniak), **apnov** ali **norski solitar** in **apnov dušik**.

1. **Čilski solitar** je gotovo najdragocenejše dušičnato umetno gnojilo. Tržno blago vsebuje 15—

16% dušika. Dušik je v njem v taki obliki, v kakršni služi naravnost za hranino rastlinam. Prav vsled tega deluje čilski solitar kot gnojilo jako uspešno in zelo hitro. V vodi se čilski solitar izlahka raztaplja in se mora zaradi tega rabiti previdno kot gnojilo, ker se zlasti v peščenicah prehitro potaplja v spodnje plasti in tako poizgubi še prej, preden so ga mogle použiti rastline. Največja njegova napaka je, da nateguje vlago in se zaradi tega že v vrečah topi. Zato se mora hraniti čilski solitar na suhem.

Čilski solitar se rabi večinoma kot vrhno ali naglavno gnojilo. Raztrositi se sme šele spomladi, ker bi ga dežnica in snežnica izprali iz kulturne plasti zemlje, če bi se raztrosil že v jeseni. Najbolje je, da se z njim po dvakrat gnoji, in sicer tako, da se ga raztrosi en del takoj po setvi in da se drugi del solitra raztrosi šele potem, ko se je setev že nekoliko obrastla. Na travnikih pride čilski solitar najbolj do veljave, če se ga raztrosi k prvi košnji dve tretjini, k drugi košnji pa ostala tretjina za gnojenje določene količine.

Čilski solitar je prav drago umetno gnojilo in je treba že zaradi tega z njim varčno ravnati. Na trg prihaja iz južno-ameriške države Čile, kjer ga kopljejo v surovem stanju ter potem podelajo v tržno blago.

2. Amonijev sulfat (žveplovo kislj amonjak) je poleg čilskega solitra še vedno najvažnejše dušičnato umetno gnojilo na svetovnem trgu. Na trg prihaja s približno 20% dušika. V navzočnosti apna in zraka se amonijev sulfat v zemlji izlahka preosnuje v nitrat. Zato amonijev sulfat razmeroma prav hitro in uspešno deluje, četudi v hitrosti učinka nekoliko zaostaja za čilskim solitrom. Na vsak način pa se mora raztrositi amonijev sulfat že v zgodnji pomladi, da pride do popolne veljave.

Dobiva se amonijev sulfat kot stranski proizvod iz plinarenške in ogljinarenske plinovice (plinske vode), pa že tudi iz sintetičnega amoniaka, ki se proizvaja danes v veliki meri iz zračnega dušika.

3. Apnov ali norški solitar je izvrstno nadomestilo za čilski solitar. Na trg prihaja razvođen s približno 13% dušika. Pri gnojenju se rabi enako kakor čilski solitar in tudi učinkuje z enakim uspehom.

Dobiva se apnov solitar po elektrolitičnem načinu iz zračnega dušika. Dobivajo ga največ na Norveškem in se prav zaradi tega imenuje »norški solitar«.

4. Apnov dušik (apnov cijanamid) je za naše razmere danes najvažnejše dušičnato umetno gnojilo, ker ga dobivamo v velikanskih množinah že tudi doma. Tržno blago vsebuje 16—20% dušika. Dušik apnovega cijanamida se preosnuje v zemlji s pomočjo vlage, zraka in bakterijev v amoniak, ki potem enako učinkuje kakor amoniak amonijevega sulfata. Raztrositi se mora apnov dušik 8—14 dni pred posetvijo in na travnikih že zgodaj spomladi, ker vpliva cijanamid škodljivo na mlado rastlinje.

Dobiva se apnov dušik iz kalcijevega karbida, kakršen služi za acetilensko luč. V razbeljeni kalcijev karbid vpihavajo zračni dušik in nastaja tako apnov cijanamid ali apnov dušik.

Če se bo izkazalo, da more apnov dušik uspešno nadomestiti druga dušičnata umetna gnojila, potem bomo za bodoče neodvisni od tujega trga glede teh gnojil, ker imamo v Jugoslaviji velike tvornice za apnov dušik.

Dušik je potreben vsem kulturnim rastlinam za rast in razvoj. Vendar ni treba gnojiti vsem rastlinam z dušikom, ker si ga nekatere osvoje dovolj s pomočjo takozvanih gomoljčnih bakterijev iz zraka, ki prihaja v tla. Take rastline so metuljnice, h katerim prištevamo detelje in stročnice, ki rastejo tudi po travnikih. Bilnicam, to so trave in žita, ter drugim kmetijskim rastlinam pa je treba redno gnojiti z dušikom in naj se to zgodi z domačim (naravnim) gnojem ali pa z umetnimi dušičnatimi gnojili.

Naši poizkusi, ki smo jih svojčas napravili v velikem številu, so pokazali, da so travniki silno hvaležni gnojenju z dušikom. Gledati pa nam je, da izkoristimo na travnikih predvsem domača gnojila, in, če bi ta ne zadostovala umnemu pridelovanju krme, šele potem se moremo posluževati tudi umetnih dušičnatih gnojil za pognojenje travnikov.

b) Fosforovokisla ali fosfatna umetna gnojila.

K tej skupini umetnih gnojil, ki se z njimi dovaža zemlji poglavitno fosforova kislina, prištevamo surove rudninske fosfate, kostno moko, Tomasovo žlindro, dvojnati kalcijev fosfat in superfosfate.

1. Surovi rudninski fosfati niso kot taki mednarodno priznani za umetna gnojila, ker jih smatra učeni svet za neučinkovite. Naše mnenje pa je, da morejo drobno zmleti rudninski fosfati prav uspešno delovati in še zlasti pri gnojenju na založbo.

Surove rudninske fosfate kopljejo poglavitno v Severni Ameriki (Florida, Južna Karolina, Tennessee) ter v Alžiru in Tunisu. Iz njih delajo rudninski superfosfat, ki je že tudi pri nas dobro znan. (Dalje sledi.)

Preizkusi gnojenja z umetnimi gnojili 1922. leta.

Delegacija proizvajalcev čilskega solitra v Beogradu je v minulem letu potom svojega zastopstva za Slovenijo pri Kmetijski družbi izvedla nekaj preizkusov na jarem žitu, koruzi, krompirju in pesi, ki so navzlic lanski suši pokazali prav porabne uspehe. Pri teh preizkusih se je v prvi vrsti hotelo dokazati učinek čilskega solitra in tudi drugih umetnih gnojil. Kalijeva in fosforova umetna gnojila so se potrosila in podorala, medtem, ko se je čilski solitar potrosil po že zelenih rastlinah. Učinek umetnih gnojil pri žitu in koruzi je bil posebno glede zrnja manj ugoden, ker je ravno ob času zorenja suša najhuje pritisnila. Pri krompirju in pesi pa, katere rastline so dobile še pozni poletni dež, je bil učinek naravnost sijajen.

Ječmen.

Preizkusov je bilo 12, od katerih je dospelo 7 poročil. Preizkusna zemljišča so merila po 100 m² in bila pognojena z 2 kg čilskega solitra. Učinek tega gnojila se je že po osmih dneh poznal, kajti

ž njim pognojene rastline so bujnejše začele rasti in kazale temnejšo barvo. Razlika v rašči in razvoju ječmena na pognojenih zemljiščih v primeri z nepognojenimi, je bila precejšnja. Nekaj preizkusov, izvršenih na peščeno-prodnati zemlji, se je vsled suše popolnoma ponesrečilo, tako da kmetovalci niti semena niso dobili in to ne na gnojenih kakortudi na negnojenih zemljiščih. Eden izmed preizkuševalcev poroča, da na gnojenem zemljišču sploh ni bilo opaziti plevela (osata), medtem, ko je bil ostali ječmen ves ž njim preraščen.

Pri sedmih porabnih preizkusih se je povprečno pridelalo na zemljiščih od 100 m² kilogramov:

	negnojeno	gnojeno z 2 kg čil. sol.	večji pridelek
slame	19	31	12
zrnja	12	17.40	5.40

Na hektar smo torej pridelali na zemljiščih, pognojenih z 200 kg čilskega solitra za 1200 kg več slame in za 540 kg več zrnja. Tržna cena za slamo naj bo 3 K in za ječmenovo zrnje 10 K, potem dobimo večji bruto dohodek v znesku K 9.000, ki smo ga dosegli z gnojenjem 200 kg čilskega solitra.

Oves.

Kmetovalci so se še bolj zanimali za preizkuse z ovsem, katerih je bilo 23, in od teh 14 poročil. Tudi pri tej rastlini so preizkuševalci tožili, da je uspeh bil manjši vsled suše. Gnojilo se je vsako preizkusno zemljišče od 100 m² z 1½ kg čilskega solitra, ki se je potrosil na že zelene rastline. Kmalu po gnojenju je oves pokazal bujnejšo rast in zelenjšo barvo; listje je bilo bolj široko, latje večje in oves je preje dozorel. Na globoko obdelani zemlji in na modvirnatih tleh je gnojenje bolj učinkovalo nego v hribovitih sušnih legah. V enem primeru je med oves bila sejana detelja, ki je pa vsled učinka čilskega solitra malodane ves oves zadušila. Detelja je pač hvaležno porabila podani ji dušik ter se je tako hitro razvijala, da je oves zadušila. Naravno je, da takega preizkusa ni bilo mogoče upoštevati.

Pri 14 porabnih preizkusih se je povprečno pridelalo na 100 m² površine kilogramov:

	negnojeno	gnojeno z 1½ kg č. soli	večji pridelek
slame	19.7	27.9	8.2
zrnja	15.4	20.9	5.5

Preračunjeno na hektar je gnojenje od 150 kg čilskega solitra k ovsu doneslo 820 kg več slame in 550 kg več zrnja. Slama po 3 K, oves po 10 K, je večji donos K 7.960.

Koruzi.

Največ zanimanja je bilo za preizkuse gnojenja h koruzi, za katere se je oglasilo 38 interesentov, od katerih jih je 33 poslalo poročila,

Gnojilo se je na 100 m² z 2 kg čilskega solitra, 3 kg superfosfata in 2 kg kalijeve soli.

Preizkuševalci so poročali, da so bili uspehi gnojenja že takoj v začetku vidni, ker je gnojena koruza kazala močno in zastavno rast in temnozeleno barvo; steblo je bilo visoko in storži bolj jedrnat. Žal je poznejša suša tako hudo pritislila ravno na koruzo, da je v mnogih krajih uničila ves pridelek, vsled tega je polovico došlih poročil vobče neuporabnih. V nekaterih krajih je tudi zgodnja toča pokončala pridelek, v enem primeru tudi spomladna povodenj, v drugem primeru pa črv. Ostali preizkusi nam pa kažejo sledeči uspeh: Na 100 m² se je pridelalo kilogramov:

	negnojeno	gnojeno z N K P	večji pridelek
slame	26.3	34.2	8.2
zrnja	17.8	22.9	2.1

Po hektarju smo torej gnojili z 200 kg čilskega solitra, 300 kg superfosfata in 200 kg kalijeve soli in pridelali več za 820 kg koruznice in 510 kg zrnja. Koruznica po 2 K in koruza po 10 K, dobimo večji donos od K 6.740.

Prihodnjič objavimo uspeh gnojenja h krompirju in pesi.

NOVE NAREDBE.

Plombiranje deteljnega semena v vrečah. Vsled posredovanja Kmetijske družbe in Trgovske zbornice v Ljubljani je kmetijsko ministrtvo dovolilo izpremembo »Pravilnika k zakonu za promet s semenjem« od 12. decembra 1922. I. odstavek VI. norme semenja, b). Norme o plombiranju semenja točka 4. odstavek prvi, da se more deteljno seme, namenjeno za plombiranje, spravljati tudi v vreče s šivi. Šiv takih vreč mora biti obrnjen na znotraj, in vrvica plombe se mora prevleči skozi šiv, da se onemogočijo morebitne potvorbe. To odobrenje velja samo za to dobo razpošiljanja, medtem ko za nadalje ostane v veljavi »Pravilnik o kontroli semenja«.

KMETIJSKO-ŠOLSKI VESTNIK.

Kmetijska šola na Grmu šteje v tekočem šolskem letu 51 učencev, in sicer 23 Dolenjcev, 11 Gorenjcev, 2 Notranjca, 2 Štajerca, 1 Korošca in 12 Primorcev. Med temi je 28 plačujočih učencev, 11 učencev je na polprostitih in 10 na prostih mestih. Letna šola šteje 17 učencev in zimska šola v obeh letnikih po 34 učencev.

Kmetijska šola v Št. Jurju ima 26 učencev. Od teh je 21 Štajercev, 2 Korošca, 1 Prekmurec, 1 Hrvat in 1 Primorec. Plačujočih učencev je 13, na polprostitih mestih jih je 7, na prostih šest.

Vinska in sadjarska šola v Mariboru ima skupaj 58 učencev, v I. letniku 33 in v II. letniku 25 učencev. Od teh je 25 učencev plačujočih, 14 učencev je na polprostitih mestih, 13 na prostih mestih, 6 je pa eksternistov.

Mlekarska šola. Pred vojno so se vršili mlekarski tečaji pri združni mlekarni na Vrhniki. Te tečaje se je

nameravalo od strani oddelka za kmetijstvo tudi nadalje prirejati, toda vrhniške razmere niso ustanovitvi take šole prijazne. Oddelek za kmetijstvo namerava mlekarsko šolo otvoriti sedaj v Bohinju, in sicer pri združni sirarni v Stari Južini. Pričetni koraki za ustanovitev te šole so se že storili.

Praktikanti (vajenci) za drž. vinarsko in sadjarsko šolo v Mariboru se sprejmejo v najkrajšem času. Pogoji: starost najmanj 16 let, dovršena najmanj ljudska šola z dobrim uspehom, telesna sposobnost. Prednost imajo kmetski sinovi, ki ostanejo pozneje doma. Praktikanti obiskujejo računski in jezikovni pouk, drugače delajo praktično v vseh panogah šolskega gospodarstva pod strokovnim vodstvom. Za to dobivajo stanovanje in hrano brezplačno ter imajo prednost pri sprejemu za prihodnje šolsko leto 1923/24 kot redni učenci; v primeru ubožnosti imajo potem tudi prednost pri podelitvi brezplačnih mest v zavodu. Kot absolventi te dvoletne šole uživajo ugodnost po členu 8. zakona o ustrojstvu vojske, t. j. skrajšano vojaško službovanje (dijaški rok) pod pogojem, da ostanejo pozneje na lastnem domu. Lastnoročno na celo polo pisane prošnje za sprejem praktikantov je poslati ravnateljstvu drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru najkasneje do 25. februarja 1923. s sledečimi prilogi: krstni list, domovnica, zadnje šolsko izpričevalo in izpričevalo o nravnosti. Sprejem ali odklonitev se naznani pismeno.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska in druga vprašanja, ki dohajajo na Kmetijsko družbo za Slovenijo ali na uredništvo „Kmetovalca“, se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“. Odgovarja se edino le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom; brezimna vprašanja ali taka, ki so zaznamovana le z začelnimi črkami, se vržejo v koš. V „Kmetovalcu“ se pri vprašanju nikdar ne natisne vprašalčevega imena, ampak vedno le pričetne črke imena in kraja. Redno se v vsaki številki odgovori le na tista vprašanja, ki pridejo pravočasno pred izdajo lista; na pozneje došla vprašanja se odgovori v prihodnji številki. Kdor takoj želi pismenega odgovora na svoje vprašanje, mora priložiti 2 dinarja za stroške. Odgovori na vprašanja, ki niso kmetijsko-gospodarski, zlasti pravni, morejo biti seveda le splošne vsebine, kajti uredništvo ne more poznati vseh včasih zelo važnih okoliščin in zato za take odgovore ne prevzame nikakega jamstva.

Vprašanje 15. Ker imamo pod tujo katastralno občino približno 200 hektarov gozda, bi radi vedeli, ali imamo na tem zemljišču pravico do lova? (I. Š. v S.)

Odgovor: 1. Lastno lovsko pravico imajo posestniki, kojih lastna zemljišča (jezera, ribniki) obsegajo najmanj 115 ha (200 oralov) zdržema ležečega sveta tako, da se more priti čez vse posestvo, ne da bi se prestopilo tuje zemljišče. Poti, ceste, železnice, reke in potoki, ki prekrizavajo posestvo, kakor tudi stoječe vode ne utemeljujejo pretrganosti, ter je tudi otoke smatrati za nepretrgoma se držeča obsežna zemljišča. Nasprotno pa po tujem zemljišču držeča pot ali tekoča voda ne napravlja te zveze med ločenimi deli posestva. Za tuje osredke (pod 115 ha) v lastnem lovišču ima lastnik lovišča pravico predzakupa. Lastno lovišče pristojna nadalje onemu, ki je svojčas odkupil servitutne pravice z oddajo primerne dela posestva ter si pri tem lastno lovsko pravico izrecno pridržal (t. z. rezervati). Vprašanje, ali imate v Vašem primeru pravico do lastnega lovišča, boste po teh, iz zakona vzetih določilih, lahko rešili. Naravnost pravico do lastnega lovišča ima le en sam posestnik takega zemljišča (fizična ali pravna oseba) in ne več takih posestnikov. V primeru pa, da nekdo doslej ni vršil te pravice, čeravno ima, oziroma je medtem privolil po ploskovni izmeri to pravico, mora počakati do razpisa nove dražbe, na vsak način pa že pred potekom sedanje zakupne dobe vložiti zahtevo po izločitvi lastnega lovišča s potrebnimi dokazili vred

pri pristojnem okrajnem glavarstvu. 2. Vsa ostala zemljišča, odkazana so občini, v katere območju ležijo, in se dajejo v zakup na javni dražbi, ki se vrši pri okrajnem glavarstvu. Zakupnina je last zemljiških posestnikov, ki imajo pravico, zahtevati nje sorazmerno razdelitev. Vendar pa posestniki navadno tega ne zahtevajo in se zakupnina steka v občinsko blagajno, kar je končno vseeno, ko bi sicer z višjimi dokladami moral priskrbeti sredstva, ki jih občina potrebuje.

Inž. R.

Vprašanje 16. Že več let rabim antiavit za barvanje koruze, da je vrane ne pozobljejo. Dosedaj sem z njim barvano koruzo sejal le na oddaljenejši njive, ker se bojim, da mi je ne bi kokoši pozobale in se morda ž njo zastrupile. Ali je antiavit kokošim nevaren? (A. S. v S. I.)

Odgovor. Antiavit je barvilo, ki se ga pridobiva iz premogovega katrana. Z njim se pobarvajo pred setvijo semena, ki se jih hoče sejati; v prvi vrsti koruza, ki jo posebno vrane, kokoši, vrabci in golobi kaj radi izkljujejo iz zemlje. Antiavit ni strup, ki bi škodoval vranam, kokošim in drugim ptičjem, če ga pozobljejo, ampak je samo barvilo, vsled katerega se živali ogibljejo tako pobarvanih zrn. Če vrana izkljuje kako tako pobarvano zrnje iz zemlje, je ne pozoblje, ampak je pusti in se ogiblje take njive. Tudi kokoši ne marajo takega semena, vsled česar ni nevarnosti, da bi jim škodovalo. Tudi z antiavitom poškopljeno listje ostane neškodljiva krma za živali. Iz tega je dovolj jasno, da antiavit ni nikak strup za živali, ampak samo sredstvo, ki seme pred njimi varuje.

Vprašanje 17. Ali je pesa dobro krmilo za težke konje? Koliko naj jim je pokladam na dan? Kaj je boljša krma za molzne krave, pesa ali repa? (F. P. v T.)

Odgovor: Krmska pesa ni posebno dobro krmilo za težke konje, ki morajo precej delati; kajti taka krma, posebno če se jo poklada v večjih množinah, povzroča oslabelelost, mlahavost prebavil in s tem lenobo pri delu. Taki konji se tudi močno potijo. Če smo pa primorani pesjo pokladati konjem, potem zadostuje 4–6 kg na dan in glavo, in sicer zrezane in pomešane z rezanico. Tako male množine ne morejo slabo vplivati na delovno zmožnost teh živali, posebno če se poleg poklada še primerna množina ovsa. Za molzne krave in pitalno goved je pa ta krma izborna in temu se lahko poklada od 20–30 kg na dan in glavo brez škode za zdravstveno stanje živali. Prasiči se s peso dajo prav dobro opitati, če se dodaja tudi kaj zrnja. Za ovce pa pesa ni.

Vprašanje 18. V ponočnih časih prihaja divjačina iz sosednjih lovišč v moj lovski okoliš, ki je povečini obdelan, ter povzroča ogromno škodo v vinogradih in sadovnjakih. Ali so lastniki teh zemljišč - oškodovanci - upravičeni, zahtevati od mene povračilo škode, povzročene po divjačini? Kakšne dolžnosti ima podzakupnik lova? (I. H. v V.)

Odgovor: Škodo, povzročeno po divjačini, ste dolžni plačevali v zmyslu predpisov štajerskega lovskega zakona, ki so bili raztolmačeni v »Kmetovalcu« v 13. številki lanskega letnika. — Streljati divjačino smete, toda pri tem se Vam je ravnati točno po predpisih, ki so natisnjeni na lovski karti. Kako se strelja v času, ki je dovoljeno streljati srnjake (srn pa ne) ponoči, to je vprašanje zase. Pravi lovec Vam bo dal primeren odgovor! Pač pa se streljajo zajci in lisice na čakališču ponoči, ob luninem svitu. — Dolžnosti in pravice v enem delu lovišča, ki ga imate v podzakonu, pa obstopajo le

tedaj, ako je ta podzakup odobrilo okrajno glavarstvo. V lovskem katastru pa Vašega imena ni najti, zatorej dvomimo, da je podzakup prijavljen in odobren. — Ako ni, potem Vam sme graščina upravičeno nasprotovati.

Inž. Š.

KMETIJSKE NOVICE.

Kmetijski pouk po deželi. Oddelek za kmetijstvo priredi v drugi polovici meseca februarja t. l. sledeče poučne tečaje in predavanja: V nedeljo, 18. februarja: 1. Na Polici, po prvi maši v šoli, o živinoreji, o gnojenju in izboljšanju travnikov, pom. okr. ekonoma Jereb; 2. v Predolah pri Grosupljem, ob treh popoldne, o pomladanskih opravilih čebelarja, čeb. pot. učitelj Okorn; 3. pri Sv. Katarini, po maši v šoli, o živinoreji, o pravilnem gnojenju in ravnanju z gnojem, pom. okr. ekonoma Hladnik; 4. v Livoldu, okraj Kočevje, ob dveh popoldne v šoli, praktični tečaj o sadjarstvu, pom. okr. ekonoma Zdolšek; 5. na Holmu, okr. Kamnik, ob desetih dopoldne, gospodarski sestanek zaradi izboljšanja kmetijstva, pom. okr. ekonoma Marinček; 6. v Koroški Beli, ob treh popoldne, o govedoreji z ozirom na planšarstvo in sirarstvo, okr. ekonom Sušič; 7. v Adlešičih, ob devetih dopoldne, o izobrazbi kmeta, o sadjarstvu, pom. okr. ekonoma Konda; 8. v Hotedršici, pri zborovanju kmet. podružnice, o zadružništvu in kmetijskem knjigovodstvu, pom. okr. ekonoma Matjašič; 9. v Šmartnem pri Slovenjgradcu, o pospeševanju kmetijstva potom organizacije, okr. ekonom Wernig; 10. v Ormožu, o govejih pasmah, živin. instruktor Zupanc; 11. v Skokih, v šoli, ob dveh popoldne, o obdelovanju polja, okr. ekonom Štrekelj; 12. v Bakovcih, v šoli, ob poldveh popoldne, o splošnem kmetijstvu, okr. ekonom Vojsk; 13. v Korošcih, ob dveh popoldne, o uporabi umetnih gnojil, o izboljšanju pašnikov, pom. okr. ekonoma Pavlica. — V ponedeljek, 19. februarja: Pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, v mlekarni, o mlekarstvu in o kmet. knjigovodstvu, živin. instruktor Zepanč. — V nedeljo, 25. februarja: 1. V Trebnjem, po prvi maši v šoli, o sadnih divjakih, o pravilni režnji trt, okr. ekonom Kafol, ob treh popoldne v občinski hiši, o izboljšanju hlevov in o živinoreji, živ. instruktor Gregorc; 2. v Gorjah pri Beli, ob treh popoldne v »Društvenem domu«, o prevešanju, čeb. pot. učitelj Okoru; 3. v Predosljah, ob treh popoldne v »Ljudskem domu«, o umni prasičereji za gospodinje, pom. okr. ekonoma Hladnik; 4. v Svibnem pri Radečah, v šoli, ob desetih dopoldne, o obnovi vinogradov, o organizaciji kmet. mladinskih klubov, pom. okr. ekonoma Ambrož; 5. v Stari cerkvi, ob dveh popoldne, v šoli, praktični tečaj o sadjarstvu, pom. okr. ekonoma Zdolšek; 6. v Podgorju, ob treh popoldne, gospodarski sestanek za izboljšanje sadjarstva, pom. okr. ekonoma Marinček; 7. v Grahovem, po prvi maši, o gnojenju in o uporabi umetnih gnojil, o živinoreji, pom. okr. ekonoma Matjašič; 8. v Družmirju, o pridelovanju krme, o živinoreji, okr. ekonom Wernig; 9. v Prihovi, v šoli, ob devetih dopoldne, o gnoju in gnojenju. Po predavanju praktični pouk o negi sadnega drevja in o režnji trt, pom. okr. ekonoma Štamberger; 10. Pri Sv. Petru na Medvedovem polju, ob devetih dopoldne, pri Verku, o živinoreji, o izboljšanju hlevov in gnojišč, živ. instruktor Zupanc; 11. pri Sv. Benediktu, ob osemih v šoli, o izboljšanju kmetijstva, okr. ekonom Štrekelj; 12. v Dekleževju, v občinskem uradu, ob poldveh

popoldne, o izboljšanju hlevov in o živinoreji, okr. ekonom Vojsk; 13. v Krašчах, ob dveh popoldne, o izboljšanju travnikov, o izbiri plemenjakov, pom. okr. ekonoma Pavlica.

Sadjarstvo in vrtnarsko društvo za Slovenijo v Ljubljani. Sadjarstvo društvo se je dne 2. februarja t. l. na svojem obilno obiskovanem občnem zboru preosnovalo v »Sadjarstvo in vrtnarsko društvo«. S tem se je napravil važen korak v dosedanji organizaciji tega društva, saj potrebuje vrtnarstvo prav tako krepkega pospeševanja kakor sadjarstvo. Vsak, kdor se peča z vrtnarstvom, goji tudi sadno drevje, tako da je v vsakem pogledu upravičeno, da se ti dve gosp. panogi skupno pospešujeta. Pozdravljati moramo tedaj idejo, da je razširilo sadjarstvo svoj delokrog tudi na vrtnarstvo. S tem se je izpolnila želja vseh naučnih prijateljev našega vrtnarstva in sadjarstva. Razširjeno društvo bo vsestransko vplivalo na povzdigo teh dveh panog, in sicer s tem, da bo budilo in širilo zmisel za gojenje sadnega drevja, za pridelovanje vrtnih zelenjad, cvetlic in semenja. Skrbelo pa bo tudi za bolj uspešen gospodarski razvoj obeh strok, in olajšalo članom dobavo sadjarskih in vrtnarskih potrebščin. Hoče pa tudi s pomočjo sadjarstva in vrtnarstva vplivati na olepšavo kraja in doma. Društvo bo skušalo doseči svoj smoter z izdajanjem društvenega glasila »Sadjar in vrtnar«. Prirejalo bo predavanja, strokovne tečaje, poučne izlete, sadne in vrtnarske razstave. Ustanovljalo bo drevesnice in druge vrtnarske naprave. Društvo hoče pomagati članom s pridelovanjem in oddajo sadnega drevja, vrtnih semen, sadik in lepotičnih rastlin, pa tudi s priskrbo vrtnarskih potrebščin, zlasti vrtnarskega orodja, umetnih gnojil, in sredstev za zatiranje sadnih in vrtnih škodljivcev. Pomagati hoče tudi z napravo vzornih načrtov za vrtove in sadne nasade. V svojem načrtu ima tudi ustanovitev in vzdrževanje vrtnarske šole in posredovalnic za sadno trgovino. Slednjič bo društvo zastopalo vse sadjarske in vrtnarske interese napram oblasti in pri zakonodaji. Te lepe in važne naloge bo moglo društvo uspešno izvrševati v tem slučaju, ako bo našlo dosti odmeva in zaslombe v društvenih članih. Društvo bo razvilo svoje delovanje po vsi Sloveniji in bo ustanovilo podružnice po vseh važnejših krajih, kjer se bo zglasilo zadostno število članov. Na ustanovitev in smoter novega društva opozarjamo vse številne prijatelje sadjarstva in vrtnarstva s pozivom, da se pridružijo in pomagajo k povzdigi teh lepih in važnih panog našega gospodarstva. Društveno glasilo »Sadjar in vrtnar« izide konci meseca februarja t. l.

Propaganda naših vin. V zadnji seji vinarskega in sadjarskega odseka Kmet. družbe za Slovenijo v Mariboru (13. januarja 1923), kot one institucije v Sloveniji, ki se največ briga za interese našega vinarstva, se je med drugim sklenilo, izvoliti pododsek za propagando naših vin v tu- in inozemstvu ter ustanoviti v svrhu kritja iz tega povoda naraslih stroškov posebni »propagandni fond«. Propagandni pododsek ima pred vsem nalogo, da oskrbi brošurico z natančnim popisom vseh naših vinarskih okolišev, najznamenitejših vinskih vrhov ter najznamenitejših vrst naših vin, s slikami glavnih krajev naše vinorodne pokrajine in posameznih najlepših objektov, vinskih kleti, vinskih stiskalnic itd. Brošurica, namenjena tujcem, predvsem vinskim kupcem in drugim vinskim interesentom, bi naj bila nekak vodnik po našem vinogorju in bo morala torej vsebovati vse, kar bi zamoglo služiti v pro-

pagando naših vin, torej tudi natančne naslove vseh znamenitejših vinogradnikov, vinarskih društev in za drug ter vinskih trgovcev, in se oo tedaj morala dati tiskati v več jeziki, predvsem v češkem in nemškem in v večji nakladi. Nadalje je odsek sklenil, prepustiti kot temelj imenovanemu propagandnemu fondu iz svoje imovine znesek 20.000 Din. Ker se pa s tem zneskom nikakor ne bo dalo doseči postavljenega cilja, se odsek obrača tem potom na vse p. n. korporacije in društva, kakor tudi na posamezne gg. vinogradnike in druge ličnosti, ki jim je prospeh in procvit našega vinogradništva na srečo, s prošnjo, da prispevajo po svojih močeh za ustanovljeni propagandni fond. Naloga propagandnega pododseka bo nadalje, da skrbi tudi drugače za reklamo za naša vina, potom reklamnih člankov po tu- in inozemskih časopisih, potom lepakov itd., sploh, da podvzame vse korake, ki bi zamogli služiti v svrhu boljšega spoznavanja naših vin in nam dovesti novj h kupcev za naše vinske produkte. Čim večji bo propagandni fond, tem več se bo lahko storilo na tem polju.

Vinarski in sadjarski odsek v Mariboru.

Vinski sejm v Metliki. Mlada vinarska zadruga v Metliki je dne 4. t. m. uprizorila vinski sejm, ki se je vobče prav dobro obnesel. Na sejmu je bilo zastopanih nad sto gospodarjev s 113 vrstami vina, od tega je bilo kakih 10 vzorcev starega in 100 vzorcev novega. Vse vzorce vina je pod vodstvom podpisanega preizkusila, presodila in klasificirala posebna komisija, sestavljena iz vinskih veščakov in strokovnjakov. Vno se je klasificiralo po točkah glede čistosti, barve, okusa, jakosti in kislobe. Največ je zamoglo kako vino doseči 15 točk, najmanj pa 5 točk. Izid je bil nadvse povoljen, kajti dobilo je 1 vino 7 točk, 3 vina 8 točk, 7 vin 9 točk, 11 vin 10 točk, 23 vin 11 točk, 29 vin 12 točk, 15 vin 13 točk, 13 vin 14 točk, 10 vin 15 točk. Iz tega sledi, da je bila velika večina vin nadsrednje, da zelo dobre kakovosti. Vina z več kot 13 točkami so se preizkusila še enkrat in se je prisodila I. odlika 7 vzorcem, II. 14 vzorcem in III. 13 vzorcem. Vina iz leta 1922. vsebujejo od 8 do 11%, povprečno 9-10 vol. % alkohola in 8-9% kisline. Kdor pozna kvaliteto letošnjih vin, mora priznati, da spada metliško vino k našim najboljšim letošnjim pridelkom. Čeprav se je prodalo nekaj sto hl vina, vinski sejm od strani trgovcev in gostilničarjev le ni bil tako številno obiskan, kakor je bilo želeto in pričakovati. To pa ne sme vodstva zadruga odstraniti. Vsak začetek je težak. Prihodnje leto bo obisk gotovo boljši, kajti vsak obiskov. je dobil o prireditvi kar najboljši utis. Ker je v metliški okolici vina mnogo in dobrega na razpolago, se nakup vina v tem okolišu trgovcu in gostilničarjem toplo priporoča. Vinarska zadruga vsak nakup nesebično posreduje in za točno dobavo pridelka, vina od svojih članov, jamči. Zato naj se vsak interesent obrne na njo z zaupanjem. Vzorec so na razpolago.

Kmetijski svetnik: Skalecky.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo v sredo, 7. februarja 1923.

Sejo vodi družbeni predsednik g. Gustav Pirc. Navzoči so gg: podpredsednika Jarc in Pipan ter odborniki Ažman, Bajuk, Breničič, Črna-goj, Černe, Hočevvar Franc, Hočevvar Jo-

sip, Jan, Košar, Meden, Pavlin, Skalicky, Supanič, Štrumbelj in družbeni tajn. inž. Lah.

Pokrajinsko upravo, oddelka za kmetijstvo, zastopa g. kmetijski svetnik Rohrman.

Svojo odsotnost je opravičil g. Kotnik.

G. predsednik otvori ob eni uri popoldne sejo, ugotovi sklepčnost, pozdravi navzoče g. odbornike in vladnega zastopnika. Pripomni, da se nabiranje udov vrši v enakem redu kakor v minulem letu in da jih je sedaj plačalo ravno toliko, kakor v minulem letu v istem času.

Tajnik prečita zapisnik zadnje odborove seje.

G. Pavlin vpraša, zakaj ni prišlo v zapisnik njegovo poročilo o podkovski šoli, nakar mu g. predsednik pojasni, da tedaj seja ni bila več sklepna.

Glavni odbor sklene, da se vprašanje najema podkovske šole obravnava ob koncu seje.

Zapisnik se odobri.

Tajnik poroča o delovanju glavnega odbora od zadnje odborove seje. Nabiranje članarine gre dosedaj v istem razmerju kakor v minulem letu. Podružnice v Belokrajini so uvidele, da njih delovanje ne more biti tako uspešno, če je vsaka navezana sama nase, vsled tega delujejo na to, da si ustanovijo svojo Zvezo podružnic za Belokrajino. Pričakovati je, da bo ta zveza uspevala, če ji bo pomagal tamošnji ekonom domačin Konda. Ravno v isti smeri hočejo delovati podružnice v radovljiškem okraju, ki jih bo podpiral okr. ekonom Sušič. Pričakovati je, da se bo delovanje podružnic v zvezah poživilo in razširilo.

Družba je morala večkrat nastopiti pri oblastih, da je varovala kmetijske koristi: pri oddelku za kmetijstvo je skušala doseči zvišanje fondov za nabavo bikov; od kmetijskega ministrstva je zahtevala prost ali vsaj olajšan izvoz domačih prasičev (peršutnikov), kateri zahtevi je bilo tudi ugodeno; kmetijsko ministvo je naprosila za olajšanje pravilnika k zakonu o kontroli semena, kar je tudi dosegla; vložila je protest proti nameravanem zvišanju davka na vino; protestirala je proti novi vinski nakladi po občinah; podala svoje mnenje o načrtu zakona za izenačenje davkov in napravila še druge korake.

Od oddelka za kmetijstvo je od zadnje odborove seje prejela podpore za kmetijsko-gospodinjsko šolo 10.000 Din; za gospodinjski tečaj za učiteljice iz leta 1921. 2860.75 Din; za govodorejo 49.000 Din; za prasičerejo 25.000 Din; za ovčerejo 12.000 Din.

Glavni odbor sklene, da se iz podpore za ovčerejo nabavi na vsak način 2-3 originalni bergamaški ovni.

Glavni odbor sprejme 755 nanovo priglašeni h udov Kmetijske družbe.

Ustanovitev nove podružnice Dol pri Hrastniku se odobri.

Pri ustanovitvi nove podružnice Zalog se sklene, da se zahteva pismena izjava podružnice Dev. Mar. v Polju, kakšno stališče zavzema odbor nasproti novi podružnici, ki se je ustanovila v njenem okolišu. Na podlagi te izjave se bo pri prihodnji odborovi seji sklepalo o potrditvi.

Glavni odbor sklene, da naj Kmetijska družba pri potrditvi novih podružnic stoji na tem stališču:

1. Pred potrditvijo je zaslišati mnenje podružnic, iz katerega okoliša se izloči okoliš nove podružnice.

2. Novo ustanovljene podružnice načelno nimajo pravice do premoženja podružnic, od katerih so se odločile. Če pa te podružnice med seboj razdelijo premo-

ženje, ki je že pri starih podružnicah obstojalo, proti temu glavni odbor ne bo ugovarjal.

Pri razmotrivanju družbenih notranjih zadev stari glavni odbor nekatere sklepe v stvari uslužbencev in blagovnega prometa.

Ureditev sporne zadeve glede najemščine za podkovsko šolo se prepušča predsedništvu.

Seja se nato zaključí.

ZAPISNIK

seje konjerejskega odseka 1. Kmetijske držbe za Slovenijo v Ljubljani, z dne 8. januarja 1923.

Ob polenajstih dopoldne otvori predsednik Zupančič sejo s pozdravom na vse navzoče odbornike in zastopnika vlade ter ugotovi sklepčnost. Nato poroča o letošnjih premovaljih, na katerih je bilo večinoma opazati prav lep konjski material, posebno na Bledu, v Št. Jerneju in Igu. Vobče je bilo povsod, izvzemši v Kranju, opazati razveseljiv napredek. Nadalje omenja prodajo konj na Dolenjskem, katere smo prejeli na račun reparacij od Nemčije. Med temi je bilo precejšnje število prav dobrih plemenskih kobil, od katerih jih je pa žal nekaj poginilo.

Zapisnik zadnje seje se prečita in odobri. Nato poroča tajnik podrobno o letošnjih premovaljih, na katerih je bilo pregledanih 362 konj, razdeljenih 13 diplom in 56 priznanc ter premij v skupnem znesku 20.010 Din. Došli dopisi se prečitajo ter se o spomenici konjerejske zadruge v Ormožu o dajatvah konj za vojaške namene, ki so zlasti v kolikor se tičejo plemenskih kobil zelo strogi, razvije živahen razgovor in sklene, da se konjerejski odsek obrne s posebno vlogo na oddelek za kmetijstvo, pokrajinsko upravo za Slovenijo v Ljubljani, vojno in poljedelsko ministrstvo ter zaprosi za izpremembo zakona o dajatvah konj za vojaške namene in začasno omiljenje izvajanja tega zakona, v kolikor se tiče plemenskih kobil.

Ker je odseku odpadel prispevek od skočnin, odsek pa potrebuje sredstev za svoje poslovanje, sklene odbor zvišati članarino na 5 Din. Podpolkovniku Ravniharju se na njegov dopis, ki je bil predložen že v prejšnji seji, izreče zahvala. Predsednik Zupančič poroča, da je dobil od oddelka za kmetijstvo dopis z vabilom, da se kot predsednik konjerejskega odseka pridruži deputaciji, ki gre v Beograd zaradi žrebčarne.

Žrebčarna je navzlic vsemu štedenju prišla v tako težaven položaj, da ji ne bo mogoče vzdržati, ako ne dobi takoj potrebnega naknadnega kredita. O bodočnosti žrebčarne, ozir. vzdrževanja žrebcev do novega proračuna, se razvije živahen razgovor, katerega se udeleže odbornika Jan in Turk, vlad. svetnik Pavlin in predstojnik pododseka za konjerejo Černe. Tekom tega razgovora se pojasni, da ima žrebčarna za Slovenijo od vseh bivših avstrijskih žrebčarn v resnici najmanj primanjkljaja. Žrebčarne, ozir. kobilarne v Vojvodini, si pa poleg tega pomagajo z velikimi, k žrebčarnam pripadajočimi posestvi, ki jim nudijo potrebno krmo. V Srbiji pa leži vsa skrb za plemenjake na občinah. Kolikor se je moglo doslej izvedeti, je fin. ministrstvo pripravljeno nakazati žrebčarni vsoto 200.000 Din. Ta znesek je pa popolnoma nezadosten ter bo treba odločno zahtevati zvišanje prispevka, s katerim se bo moglo vzdržati do novega proračuna vsaj skrženo število žrebcev na žrebčarni in na plemenilnih postajah. Skoraj neverjetna se je pa čula trditev enega izmed poročevalcev, da obstoja obče mnenje, in to celo med kmetij-

skimi strokovnjaki, da stane vzdrževanje žrebcev preveč ter da bi kazalo žrebčarno likvidirati. Vsi člani odseka so zastopali odločno mnenje, da o likvidaciji žrebčarne ne sme biti govora, toda odločno bo treba zahtevati od vlade višji prispevek, oz. delno porabo dohodkov od skočnin. Če bi vlada ne ugodila tem zahtevam, tedaj bo pač treba gledati, da se bodo žrebci prehranili v zasebni oskrbi z event. prispevkom iz okrajnih blagajn ter se v tem zmislu sklene naprositi okrajna glavarstva, da stavijo v ta namen primerne zneske v letošnji proračun.

Skočnina se določi za toplokrvne žrebce na 25 Din, za mrzlokrvne pa na 50 Din. Kot merilo se je vzelo načelo, da mora oskrbnik dobiti letno na skočnini in subvenciji toliko, kolikor bi dobil za eno žrebe.

Ko se je določila še komisija za licencovanje pri-glašanih zasebnih žrebcev, je predsednik ob dvanajstih 20 minut zaključil sejo.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmet. družbe za Slovenijo.

SPORED:

1. Točke 1.—5. po § 31. družbenih pravil.
2. Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijskih družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Bled, v nedeljo, 4. marca 1923. ob treh popoldne v »Društvenem domu« na Bledu;

Črna, v nedeljo, 4. marca 1923. po drugi službi božji v šoli;

Kotlje, v nedeljo, 4. marca 1923. po sv. maši v gostilni Antona Lužnika;

Kranjska gora, v nedeljo, 25. marca 1923. ob poldvanajstih dopoldne pri Kravanji šte. 23.;

Lancovo pri Radovljici, v nedeljo, 4. marca 1923. ob osmih zjutraj v šoli;

Mošnje, v nedeljo, 4. marca 1923. po prvi sv. maši v stari šoli;

Rateče, v nedeljo, 4. marca 1923. ob enajstih dopoldne v hiši načelnika;

Sv. Lenart v Slov. goricah, v nedeljo, 11. marca 1923. ob osmih zjutraj v gostilni g. A. Arnuža;

Zakot pri Brežicah, v nedeljo, 11. marca 1923. ob devetih dopoldne v občinski hiši.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

R. F. v Zg. B. Brezobrestna posojila za obnovo vinogradov se danes ne podeljujejo več, ker so vinogradi povečini že obnovljeni, vsled česar se je ta akcija že pred več leti ukinila. — **I. P. v P. B.** Korenje in repa se poklada kravam surova, ne kuhana, pač pa rezana. — **A. P. v Ž.** Lucerne se ne seje med pšenico, ampak samo, kvečjemu se jo seje skupno z ovsem, ki ga je pa treba pokosit prej nego dozori, drugače uduši lucerno. — **I. P. v P.** Hruševce je začel zopet kipeti, ker sladkor v njem še ni pokipel. Pustite, da sedaj popolnoma pokipi in se učisti, potem šele ga pretočite. — **I. P. v Lj.** Pšenične pleve krmito konjem ovlažnjene, ne suhe, zmešane z otrobi ali z ovsem. Suhe so bolj nevarne, ker lahko pridejo v sapnik in provzročajo lahko vnetje. — **F. P. v P.** N. domestilo za amonijev sulfat je apnov dušik, ki je istotako dušičnato gnojilo.

KMETOVOALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

Kmetijske družbe za Slovenijo.

•Kmetovalec• izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stane 20 Din. na leto. Za inozemstvo 30 Din. — Posamezna številka stane 1 Din. Udje Kmetijske družbe za Slovenijo dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanilne) se zaračunajo po nastopi h cenah: Inzerat na pol strani 40 D, na 1/4 strani 20 D, na 1/8 strani 10 D, na 1/16 strani 5 D, na 1/32 strani 3 D. Vsaka beseda v „Mailh naznanilih“ stane 25 para, najmanj pa skupaj 6 D.

Urejuje inž. Rado Lah; založba Kmetijske družbe za Slovenijo; tisk J. Blasnik naslednikov.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani, Turjaški trg šte. 3. — Ponatisi iz »Kmetovalca« so dovoljeni le tedaj, če se navede vir.

št. 3 Ljubljana, 15. februarja 1923. Letnik XL.

Kmetijska družba za Slovenijo ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Vse cene so z ozirom na sedanje razmere popolnoma neobvezne.

Semena:

Semensko deteljo, nemško lucerno kakor tudi domačo, oddaja družba svojim udom. Oddaja samo najskrbneje čiščeno seme, ki je preiskano po državnem preizkuševališču v Ljubljani. Vreče po 100 kg so opremljene z izvirnimi plombami tega zavoda, pa tudi za nadrobne pošiljatve prevzame družba vsa jamstva glede čistosti in brezpredelnosti.

V zalogi so naslednje vrste semenske detelje in trave:

črna ali domača detelja	38.—	Din za kg
lucerna ali nemška detelja	36.—	„ „ „
pokončna stoklasa	15.—	„ „ „
laška ljulka	20.—	„ „ „
angleška ljulka	20.—	„ „ „
trava mešanica	18.—	„ „ „

Semenska pesa in sicer:
Eckendorfer, rdeča in rumena po Din 21.— za kg.
Mamut, rdeč in rumen po Din 21.— za kg.

Seme je pristno severno-nemško blago od svetovnozanega vzgojevalca Metteja iz Quedlinburga v Severni Nemčiji.

Semenska pšenica se oddaja v vrečah po 80 kg po Din 6 za kg z vrečami vred.

Umetna gnojila:

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonških naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Apneni dušik, 18—20% po Din 260.— za 100 kg franco vreče.

Kalijeva sol, 42%, je zopet v zalogi po Din 150.— za 100 kilogramov.

Kostni superfosfat z 18% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 240.— za 100 kg z vrečami.

Kostna zdrobna moka z 5% dušika in 20% skupne fosforove kisline po Din 185.— za 100 kg.

Rudninski superfosfat s ca 16% v vodi raztopne fosforove kisline po Din 210.— za 100 kg.

Surova kostna moka z 4% dušika in 16% skupne fosforove kisline po Din 160.— za 100 kg.

Thomasova žilindra razprodana.

Krmila:

Lanene tropine po Din 6.— za kg.

Orehove tropine, vsebujoče 42% beljakovin in maščobe po Din 6 za kilogram z vrečami. Vreče po 75 kg.

Osušeni rezki sladkorne pese po Din 3:50 za kilogram z vrečami vred.

Poklajno apno v izvornih vrečah, težkih 80 kilogramov po Din 6:— kilogram, v manjših množinah po Din 7:— kilogram.

Ribja moka v originalni vreči 100 kg po Din 8:— za kg, na drobno Din 8:50 za kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Antiklor (gl. salojidin).

Drevesne škropilnice za prevoz, razne kakovosti na izbiro po različnih cenah.

Vinski eponit po Din 70.— za kg. Poština posebej.

Gumijevе plošče (skiope) za trne škropilnice po Din 10:— komad.

Natrijev tiosulfat (gl. salojidin).

Petrofenol, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12:50 1 kg v posodi kupea.

Salojidin, (antiklor, natrij tiosulfat) preskušeno sredstvo zoper oidij, trno plesnobo, po Din 7 za 1 kg.

Tobačni izvleček imamo zopet v zalogi. Cena za klopnice po 5 kg Din 35 brez poštine.

Trtne škropilnice so zopet v zalogi po Din 500.— za komad.

Urania zelenilo je došlo in se oddaja v tablah po Din 9:— za komad.

Vinometri so zopet na razpolago. Komad stane Din 40.— brez poštine.

Gnojenje z enim samim gnojilom ni uspešno. Gnojite z vsemi tremi gnojili: dušikom, kalijem in fosforovo kislino.

Zveplo, dvojno rafinirano, po najnižji tržni ceni.
Zveplalniki, ročni po Din 80.— za komad.
Žeplovi trakovi na asbestu za žveplanje sodov,
najboljši, brez arzena po Din 16.— kilogram.
Želatina za čiščenje vina po Din 45.— kilogram.

Razne kmetijska potrebščine:

Trokarji št. 1323 za govedo po Din 50.—
Trokarji št. 1293 za ovce po Din 40.—
Mlečne cevi št. 3561 po Din 7.—
Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—
Požiralnikove cevi št. 3455 po Din 160.—
Požiralnikove cevi št. 3457 z gobčnim lesom po
Din 100.—
Telečji napajalniki po Din 100.—
Gumijevi seski po Din 15.—

Antiavit v varstvo setev pšenice, turševce, graha,
graišice, travnih in deteljnih, vrtnih in gozdnih semen
vseh vrst pred poljskimi vranami, vrabei, kokošmi itd.,
je zopet došel in se dobi v zaklopnihah po osminko kilo-
grama za 10 Din; 50 gramov za 6-25 dinarjev.

Uspulum, sredstvo za razkuženje semena, v za-
klopnihah po 1/2 kg po Din 35.— za komad.

Emajlna posoda. Prva pošiljatev te posode je došla
in se prodaja po naslednjih cenah:

Lonci, z 1/2 l vsebine po Din 8.—; 1/2 l vsebine po Din 10.—; 7/10 l
vsebine po Din 12.—; 1 l vsebine po Din 14.—, (18.50); 1 1/2 l vsebine po
Din 18.—, (23.—); 2 1/2 l vsebine po Din 22.—, (27.50); 3 1/2 l vsebine po
Din 27.—, (33.—).

Kozice, z 1 1/2 l vsebine po Din 14.—, (19.50); 1 1/2 l vsebine po Din

18.—, (24.—); 2 1/2 l vsebine po Din 20.—, (27.—); 4 l vsebine po Din 36.—,
(48.—); 8 l vsebine po Din 40.—, (54.—).
Penove po Din 17.—, (22.50); 21.—, (27.—) in 23.—, (30.—).
Cene v oklepaju se razumejo s pokrovmi vred.
Škafi, z 45 cm premera Din 80.—; z 50 cm premera Din 90.— za komad.
Vedrice po Din 45.— za komad.
Zajemalke po Din 9.— in Din 10.— za komad.
Penovke po Din 11.— in Din 14.— za komad.
Podružnice, ki hočejo naročiti večjo množino te posode, naj pošljejo
svoje zastopnika, ki mora osebno izbrati in prevzeti blago. Na pisemna
naročila se ne bo pošiljalo.

Stroji: V zalogi so sledeči stroji:

Mlatilnice, za ročni in gepeljni pogon po Din 2200
za komad.

Slamoreznice, po Din 1500.— za komad.

Plužal trupi A37 5 po Din 225.—

Brane, V a po Din 455.— za komad.

Vinogradniški plugi od Din 205.— do 370 za komad.

Ročni okopovalniki po Din 280.—

Travniške brane, 47 kg A 2 po Din 500.— komad; A 3 57 kg po

Din 600.—; B 2 55 kg po Din 600.— komad.

Obračalni plugi UW 7 po Din 700.— za komad.

Obračalni plugi UW-9 po Din 800 za komad.

Podzemni plugi po Din 400.— za komad.

Lemeži za plug D 8 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug D 7 MN po Din 25.— za komad.

Lemeži za plug UW 7 po Din 50.— za par.

Plazi (Solhen) za pluge po Din 10.— za komad.

Posnemalnik Jubilo za 50 l po Din 625.—; za 75 l po Din 700.—; 100 l

po Din 1250.—; 125 l po Din 1300.—; 150 l po Din 1500.— komad.

Stroji za izdelavo surovega masla C Gr 3 po Din 500.— komad.

Orodje. Družba je prejela in ima v zalogi sledeče

orodje:

Vile gnojne, s 3 roglij po Din 10.—; s 4 roglij po Din 13.— za komad.

Grablje železne, 10 zobne po Din 9.—; 12 zobne po Din 11.—; 14-

zobne po Din 13.—; 1.— bne po Din 15.— za komad.

Škarje za trte št. 37 a po Din 20.—; št. 45 po Din 22.—; št. 116 po

Din 20.— za komad.

Vrtne žage po Din 15.— za komad.

Nahod? Glavohol? Zobohol? Trganje? Odrčeje večkrat mišice in živci? Prijetno čuvstvo kreposti prinese pravi
Fellerjev Elzafluid! Najboljše hišno sredstvo, lajša bolečine, osvazuje in lača ter čez 25 let priljubljen kosmetikum za nego
kože, las in ust! Veliko močnejši, izdatnejši in boljši kakor francosko žganje! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnatih ali
1 špeciálna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 špeciálnih steklenic 208 dinarjev in 5% doplatka razpošilja; le-
karnar EVGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatre št. 333, Hrvatsko.

Mala naznanila.

Za vsako besedo je naprej plačati 25 para v
denarju ali znakah najmanj pa skupaj Din. 6.—
sicer se naznanila ne objavijo.
Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Lepo domače platno izredno trpežno iz
lanene preje izdeluje
najceneje italnica „KROSNA“, Ljubljana, Zrin-
skega cesta 6 (nasproti cerkve sv. Jožefa.) Spre-
ma tudi laneno prejo v tkanje. Zamenja platno
za predivo. Na zahtevo pošilja vzorce.

Pozor!

Janez, kam pa si nesel kožo v ustroj, ko si za-
klal kravo, junca, teleta, prasiča itd.? — Kam
drugam kakor v Jakob Planinškovo strojarstvo v
Kandiji pri Novem mestu. Tam se izdeluje naj-
bolj fino usnje vseh vrst domačega izdelka. Če
hočeš imeti fino usnje, nesil kožo v ustroj.
Priporoča se Jakob Planinšek, Kandija.

Smodnik, dinamon itd. dobite proti potrdilu
županstva pri tvrdki Fr. Stupica,
trgovec z železnino in poljedelskimi stroji v
Ljubljani, Gosposvetska cesta 1, zraven Figovca.

Dobre ajdove luskine dobijo se dobe po tri
krona kilogram
pri Fran Pogačnik, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Špargelneve sadike

(Schneekopfi in Braunschweiger) ima na prodaj
komad po 2 Din. Miha Kovačič, posestnik, Sv. Pe-
ter niže Maribora.

Kupim več tisoč dvoletnih divjih jabolč, hrušč in češpelj

(ne izpod 6 mm) pripravnih za šolo. Prodaj na
večjo množino Riparja, Rupestris, Solonis klubov
(Schmitzreben), G. Stefanovič, Daravar.
Škodljivcev, rastlin in živali.

Razumnega, marljivega in poštenega mlekarka

in istotakega strojarja za žago z električnim po-
gonom, išče fakult. dobro Maksimir, p. Zaereb.

Ovčjo volno

strižemo na živih ovcah, kupuje po največji dnevni
ceni vsako množino **Visko Crnice**, ročno ple-
enje volnenih lopic, Naklo pri Kranju.

Psa

lepega, bernardinske pasme, star 2 meseca, je na-
prodal. **Jožef Stammik**, posestnik, Zerovnica.

Pomočnika

za drevosnico in trsnico išče kmetijska podruž-
nica novomeška. Prednost imajo absolventi kme-
tjskih šol ali strojnih tečajev. Plača po dogo-
voru. Prošnje sprejema do 20. t. m. podružnica
Slov. kmetijske družbe v Novem mestu (Grin).

Radi smrti šefa, želim izpremeniti

službo

imam čez 25 let prakse v trsnici, drevosnici, vi-
nogradarstvu in gospodarstvu. Nastop službe po
dogovoru. Naslov se izve pri Franc Dračbauer,
Melski hrib št. 58, Maribor.

Pravo semensko grahoro

za zeleno krmo in vsa druga poljska in vrtna
semena priporoča **Josip Urbančič**, trgovina s se-
meni v Ljubljani, nasproti hotela Union.

Gospodarski oskrbnik

oženjen, več v vseh gospodarskih panogah z do-
bro prakso, išče primerno mesto. Ponudbe spre-
jema **Ivan Stampar**, Sv. Tomaž pri Ormožu.

Cepljene trte

najbolj rodovitnih vrst na Riparija Portalis, pro-
daja **Franc Zelenko**, trtnar, Rucmanci, Sv. To-
maž pri Ormožu.

Rabljeno pocinkano bodečo žico
po Din 5 za 1 kg mudi tvrdka Levstek & Oblak,
Rakek.

Sodarske pomočnike in vajence

sprejme pri polni oskrbi v hiši Franjo Replč,
sodarski mojster, Ljubljana, Trnovo.

Bika

18 mesecev starega, montafonske pasme prodaj
Oskrbništvo Neukloster, Sv. Peter v sav. dolini.

Imam psa

srednje velikega, dobrega čuvaja. Cena po dogo-
voru. **Jernej Poljanec**, posestnik, Selo pri Bledu.

Dobro ohranjen trijer

(čistilnik za žito) kupi **Pražarna Zika**, Ljubljana,
Rožna dolina.

Naprodaj

imam več vrst **jabolčnih dreves**, kakor šampanski-
ska rajneta, pisan kardinal, malinovec in tafel.
Cena 40 kron za komad. Drevesca so lepa in so
vzorel v drevosnici **Peter Jenko**, Sutna št. 23
pri Zablaci, pošta Škofja Loka.

Cepljene trte

več tisoč l vrste, vrhna gračevina (Witbuhens-
ling) na Rip. Port. ima na prodaj **Mihael Kova-
čič**, posestnik, Sv. Peter niže Maribora.

Več sto kilogramov

korenja in repe

za prašice prodaj **Aljožij Bizjak**, Dovsko, pošta
Dol pri Ljubljani.

Kobila

lepa, 8 mesecev breja, pingavske pasme je na
prodaj. **Miha Struželj**, Zapuže št. 4, pošta St. Vid
nad Ljubljano.

Za rabljene

cylindre in elevatorje

prodaj **Janez Stele**, Zalog pri Marjapolje.

Dve kravi

simodolske pasme, ena 8 in pol meseca ena 5
mesecev stara, breji sta naprodaj pri **Jožef Lav-
rič**, Vič št. 44.

Bik plemenjak

2 leti star, Kobila rjava, 4 leta stara, breja, oba
pingavske pasme, se prodajata. Cena po dogovo-
ru. **Jos. Zemlja**, Vrba št. 14, pošta Zerovnica, Go-
renjsko.

Na prodaj

je kozolec (Dopler) s šestimi okni v dobrem stan-
ju. Poizve se na Glinah št. 12 pri Ljubljani.

2000 breskovich drevesc

je naprodaj. Drevesca so eno- in dvoletna, lepo
vkoreninjena. Prvovrstna, nad 1 m visoka po 5
Din, drugovrstna nad 50 cm visoka po 3 Din, tre-
tjevrstna po 2 Din. Breskve so lepe dolenske
mešane vrste. Naroči naj se najmanj 25 drevesc,
ki se razpošiljajo v zabojih. Zaboj se računa po
lastni ceni. Razpošiljalo se bo začetkom sušca
proti povzpetju po pošti ali železnici. — Naročila
sprejema **Anton Zagar**, Besulca 28, p. Hrušica pri
Ljubljani.

Cepljene trte: — na podlagi Riparija z
Portalis in Göthe št. 9 in
to: Plava Frankinja, Treminc, Sylvanc, Veliki
Ritling, Muškatelec, Belina, Pošip, Kamničarka,
Veltliner, Vranec. Ima na razpolago po jako
zmeraj ceni **Josip Štengl**, trtnar na Stari gori,
pošta Sv. III v Slov. goricah.

„Ah! te bolečine“!

Malo Fellerjevoga pravega Elzafluida in proč so bolečine.

Drgnjenja s Fellerjevim Elzafluidom je prava dobrodejnost! Umivanje s Fellerjevim Elzafluidom sača mišičevje in živce! Deluje anti-septično i osvežujuće! Preže e nahod in naredi neobčutilivega proti mrzemu zraku! Za oči in ušesa! Zobe in glavo! Za vrat in usta! Za hrbet in ude! Za celo telo izvrstno hišno sredstvo in kozmetikum. Fellerjev Elzafluid je veliko m čnejši in izdatnejši kakor francosko žganje.

En poskus zadostuje, da tudi vi rečete:

TO JE NAJBOLJŠE KAR SEM KEDAJ OKUŠAL!

V vseh dotičnih poslovalnicah zahteva te samo pravi Elzafluid od lekarnarja Feller. Pri nara njih naročilih stave s pakovanjem in po tino če se pošlje dekar naprej ali po povzetju: 3 dvojnate ali ena špeciialna steklenica 24 dinarjev, 12 dvojnatih ali 4 špeciialne steklenice 84 dinarjev, 24 dvojnatih ili 8 špeciialnih steklenic 146 dinarjev, 36 dvojnatih ili 12 špeciialnih steklenic 208 dinarjev.

RAZLIČNO: Lijino mleko 6 dinarjev; brkomaž 3 dinarje; najfinejši Hega puder Dr. Klugerja v velikih originalnih škatljah 15 dinarjev; najfinejši zobni prašek „Hega“ v pastni držbi 10 dinarjev; puder za omeje v vrećicah 2 dinarja; zobni prašek v škatljah 3 dinarje, v vrećicah po 2 dinarja; sachel (dišave) za perilo 3 dinarje; sampon za lasje 2 dinarja; rumenilo za obraz 12 pismov 12 dinarjev; najfineše parfume od 15 dinarjev dalje; cvet za lasje 20 dinarjev; Elza-katrazovo mlo 5 dinarjev. — Za različne predmete se pakovanje iu poština posebej računa.

Na te cene se računa sedaj 5% doplatka. Pisma je natančno adresirati na: **EUGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA, Elzatrž štev. 333, Hrvatsko.**

Prava sredstva lepote!

Katera drže, kar obećajoi!

že 23 let vseh deželah prei-kušena, hvaljena in priljubljena so prava Elza-lepoto pospešujuća sredstva lekarnarja Feller.

Elza - obrazna pomada zanesljivo varstvo proti solničnim negam, soln-đ i opeklini, lisam, hrapóvi koži, odstrani za- ledavce, ogrce, nabore in vsakovrstne nečisto- stj kože. 2 velika porcelanasta lončka s pa- kovanjem in poštno 25 din.

Elza-lilijno mlečno mlo najmileje iu najfineše mlo lepote! Ideali vseh mli! Popolnoma neškodlii o, se ja-o dobro peni in je mliega finega duba. 4. velike kuse s pakovanjem iu poštno 35 din.

Elza-pomada za rast las

krepi kožo na gla- v!, zabranjuje izpa- danje, lomjenje iu cepljenje las p hut iu prerano osivelost itd. ve ika porce- lianasta lončka s pa- kovanjem iu poštni- no 25 dinar, ev.

En poskus za- dostuje, da tudi

vi rečete:

„To je ono pravo“

Iđite v vseh poslovalnicah samo prave Elza- preparate od lekarnarja Feller.

Palmeno seme

prvovrstno prada po 2 Din za dkg ali 120 Din za kg Contar Lukatava, Donja Lastva, Boka Kotor- ska (Dalmacija).

Išče se oženjega, pošteneva iu dobro izurjenega mlinarja.

Pismene ponudbe na Marijo Zarnik, Krtina, pošta Dob pri Domžalah.

Kupujem žive čebele

v krajičih in roje v vsaki množini. Kdor jih ima naprodaj, prosim, da mi javi. Anton Zumer, če- belarska trgovska tvrdka na Javorniku, pošta Ja- vornik, Gorenjsko, Slovenija.

Majer

iskraje iz Gorenjskega oženjenega, ki zna dobro moliti iu je izkušen iu vesten pri živini se išče k večji montažonski čredi. Plača iu deputat po dogovoru. Graščina Rakovnik, pošta St. Rupert.

Mavec za gnojenje

(sadra. gips)

Detelje, lucerne iu druge metuljčnice je najbolje gnojiti z mavcem. To gnojilo se dobi v celih vagonih z vrećami ali brez vreć postavljeno na postajo Samobor. Navodila je nasloviti na

Viljem Pavlović

Samobor pri Zagrebu.

Kmetska posojilnica

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Ljubljanske okolice ■ v LJUBLJANI ■

v lastnem zadrudnem domu na Dunajski cesti št. 18

Obrestuje hranilne vloge po **5%** (1)

brez vsakega odbitka rentnega davka katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad 160,000.000 kron.

Stanje rezervnih zakladov 1,200.000 kron.

Cepljene trte

iu vkoreničeni divljaki Rip, Portalis, se dobijo pri Antonu Slodnjak, trinar, pošta Juršinci pri Ptuju.

Većio množino

smrekovich in borovich kolov

(štang) za hmelj, oziroma trto, vrtno ograje itd. proda; kompletno orodje za izdelovanje cementne opcke kupi: Val. Jankar, Zele pri Medvodah.

Hlude, gojzdove, trame, de- ske iu drva

ponudite Lesni družbi Hirtja, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8 pred sodaljo. Pla- ćujejo se najviše dnevne cene

Naš cenik semen je izšel iu ga pošljemo na zahtevo zastoj. SE- VER & KOMP., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Kupujem

po visokih cenah: kostanjeve tanin- ske drva, hrastove debele hlode, javor, jasen, hruške, bukovo oglje, drva itd.

Franc Kupnik, Podplat Slov. (Štaj.)

Išče se za vstop sušca meseca: vini- čar, vrtnar, ter volar za letno službo.

Blagostanje iu napredek kmetovalca zavisi od njegovega znanja iu umnosti.

Kme ovalec, ki se skuša poučiti, k-ko je treba delo pri kmetijstvu boljše izva- jati, ta svoje žetve iu pridelke lakko podvoji

Pri tem njegovem stremljenju po i- boljšanju svojega gospodarstva, mu nudi svojo pomoć

Delegacija proizvajalcev čilskega solitra

Miloša Velikog ulica v Beogradu,

ki vsakemu kmetovalcu nudi knjižice o umnem obdelovanju zemlje, o uspešnem gnojenju naših najvažnejših kulturnih rastlin, o pravilni uporabi hlevskega iu umetnega gnoja.

Vse knjižice in letake, ki jih je De- legacija izdala, dobi lahko vsak kmeto- valec brezplačno od Delegacije ali od Kmetijske družbe v Ljubljani.

ANDREJ OSET — Maribor

Aleksandrova cesta 57. — Telefon št. 88. trgovina sena, slame, krompirja, fižola, s drvmi žitom iu drugimi deželnimi pridelki. Brzo javi: Andrej Oset, Maribor.

Vsakovrstni vozovi

zduženih obrtnikov

stalno v zalogi pri **Martin Mali** sedlarju iu ličarju avtomobilov v

DOMŽALAH.

Vsako prvo iu tretjo sredo v mesecu v Ljubljani na Ambroževem trgu (Št. Pe- trski most.) Sprejemajo se popravila iu v zameno.

Vinometre „Bernadot“ — Asbeste bombaž in prašek — Eponit — Francosko želatino — Lipovo oglje Marmornat prašek — Modro galico — Natrijev bisulfit — Ribji mehur — Špansko zemljo — Tannin — Žveplo v prahu — Limonovo kislino — Vinsko kislino — Sodo bicarbono — Strupa proste barve itd. ima v zalogi po najnižji ceni

drogerija ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica 1.

KOSE

prima avstrijski produkt, i

BRUSOVI

uz originalne tvorničke cijene

kod

„ORBIS“ d. d.
Zagreb

Paromlinska cesta 1.

Telef. 10 i 1230. — Telegr. „Orbis“

Sodi

za vino, žganje, olje, mast, med, petrolej

za transport in shrambo ima vedno v zalogi vsako množino

Franjo Repič
sodarski mojster
Trnovo, Ljubljana

Istotam sprejemajo se v to stroko spadajoča opravila.

Solidno delo!

Cene zmerno! Točna postržba!

Iv. Jax in sin

Ljubljana.
Gospodarska cesta
šivalni stroji in stroji pletenja

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Vezenje pončuje brezplačno.

Pisalni stroj „A D L E R“
Ceniki zastoj in franko.

Kolesa iz prvih tovarn:

DÜRKOPP, STYRIA, WAFFENRAD
10 letne garancije.

„Gospodarska navodila“

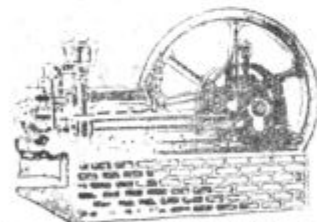
ponatisi iz „Kmetovalca“. Vsako posamezno navodilo stane 1 Dinar.

Denar ali znamke je treba ob naročitvi naprej poslati. (Zadostuje če imenujete samo tekoče štev. od navodil).

- Počrnanje vina ali sadjeva.
- Rlavenje vina.
- Guajenje vinogradov z najvejšimi umetnimi gnojili.
- Kako se iz gnilega grozdja napravi dobro vino.
- Ciste drozge in njih raba v kletarstvu.
- Vzroki neplodnosti pri govedih.
- Sluzavost ali vlačljivost vina.
- Krmiljenje z oljimi tropinami.
- Ciščenje in precejanje vina.
- Resna beseda vinogradnikom ob izstavi.
- O bistvu alkoholnega vzroka (kipenja).
- Vnetje vinena ali volčič na vinenu.
- Nova naredba glede izvrševanja rezarstva.
- Kislota (kislota) in razkisanje vina.
- Močno krmilo „rija moka“ za rast in pisanje prašičev.
- Dolžnost vzdrževanja ograj pred živino, ki se pase.
- Napenjanje govedih.
- Bradavice (kobe) pri živini.
- Izdolovanje mila za dom.
- Zdravljenje kužnih bolezni s cepljenjem (Rdečica).
- Nove zakonske določbe o sporih pri kupčiji z živino.
- Kako živi žitni molj in kako se pokončuje.
- Natrijev bisulfit kot nadomestno sredstvo za žveplo.
- Kako se obnavljajo in popravljuje meje?
- Presojanje krmil po škrobnih vrednotah.
- Garje pri konjih.
- Apneni dušik.
- Duh in okus vina po žveplu.
- Tobak. Pridelovanje in zakonski predpisi.
- Sečni koseci pri živatih.
- O prijavi sekana v gozdih.
- Kisanje in cikanje vina.
- Trošarina na vino.
- Precejanje in filtriranje vina.
- Glodanje lesa po govedih živini.
- Dve umni nalogi naše živinoreje.
- Sredstva za poiončevanje škodljivih rastlin in živali.
- Škoda, povzročena po lovcih in divjačini.
- Moderno zatiranje živalskih kužnih in neletljivih bolezni.

Gospodarska zveza v Ljubljani

Dunajska cesta — Bavarski dvor.

Velika zaloga vsakovrstnih poljedelskih strojev.

iz najslavitejših tovarn.

Zastopstvo za parne kotle znanih tovarnic „Welsia“.

Upravništvo „Kmetovalca“

sprejema primerne inserate

po cenah, ki so razvidne na poglavju.

Objavljenje bo imelo vedno zadovoljiv uspeh, kajti „Kmetovalec“ izhaja dvakrat mesečno v 30 tisoč izvodih ter je razširjen po vseh slovenskih deželah.

KORANIT

je vendar najboljša in najcenejša streha. Je pravi zajamčeno pristni azbestni-škriplj in ne rabi nikdar popravila.

Ponudbe in proračune pošlje:

Fran Hočevar

ŽIROVNICA, — Moste — Gorenjsko.

Žveplovoapnena brozga

priznano obrambno sredstvo zatira oclij na trsu in sadnem drevju, škriup, lis ne in krvave uši ter druge rastiinske škodljivce. Navodilo o uporabi razpošilja na zahtevo zastoj in franko tovarna žveplovih izdelkov

Anton Jurca, Ptuj

Istotam se dobijo žvepleni traki na asbesti in juti za žveplanje sodov, vina in sadjeva.

LJUDSKA POSOJILNICA

v Ljubljani

(v lastni hiši tik za frančiškansko cerkvijo)

obrestuje hranilne vloge po

5%

